

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๖

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายวันเพ็ญ กรเกษม) ในคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๒๕๕๓/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม หรือไม่

ข้อเท็จจริง

ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราส่งคำโต้แย้งของนายวันเพ็ญ กรเกษม จำเลย ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๕๕๓/๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นโจทก์ฟ้องนายวันเพ็ญ กรเกษม เป็นจำเลยฐานความผิดมียาเสพติดให้โทษชนิดเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต พาอาวุธปืนติดตัวไปในหมู่บ้านและทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว

ทนายจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ ขอหมายเรียกพยานเอกสาร อันได้แก่ คำให้การทั้งหมดของนายวันเพ็ญ กรเกษม และเอกสารประกอบคำให้การซึ่งอยู่ในความครอบครองของโจทก์ เพื่อประกอบการพิจารณาคดีและต่อสู้คดีของจำเลย ศาลมีหมายเรียกพยานเอกสารดังกล่าวในวันเดียวกัน แต่โจทก์ก็ไม่ได้ส่งเอกสารตามหมายเรียก ทนายจำเลยจึงยื่นคำร้องต่อศาลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอให้ศาลออกหมายเรียกพยานเอกสาร ตามบัญญัติระบุพยานของจำเลย ซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก และศาลได้มีหมายเรียกพยานเอกสารถึงโจทก์ ให้จัดส่งเอกสารดังกล่าวยังศาลเพื่อประกอบการพิจารณา โจทก์ได้แถลงต่อศาลว่า โจทก์มีความจำเป็นต้องใช้เอกสารในสำนวนคดี โดยอาศัยเหตุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม บัญญัติว่า ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดี

ต่อศาลแล้วก็ตาม แต่รัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวก็ได้บัญญัติไว้ว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบัญญัติ โจทก์จึงไม่สามารถดำเนินการตามหมายเรียกของศาลได้ ทนายจำเลยจึงได้ยื่นคำร้อง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ ว่า การขอคัดหรือตรวจคำให้การและเอกสารประกอบคำให้การของจำเลยจากโจทก์ เป็นสิทธิของจำเลยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม เมื่อโจทก์ไม่ปฏิบัติตามโดยอ้างว่ามีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ จำเลยจึงโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม และขอให้ศาลส่ง ความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดฉะเชิงเทราเห็นว่า เรื่องที่โต้แย้งดังกล่าวเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงส่งความเห็นของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม หรือไม่

ในการพิจารณาวินิจฉัยประเด็นดังกล่าว จึงต้องพิจารณาวินิจฉัยก่อนว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ บัญญัติว่า “เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ถ้าเห็นสมควรศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องถูกพนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทราฟ้อง เป็นจำเลยฐานความผิดมียาเสพติดให้โทษชนิดเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต พาอาวุธปืนติดตัวไปในหมู่บ้านและทางสาธารณะ โดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว ดังนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีนี้

จึงเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำผิดข้างต้น ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ เป็นการให้อำนาจศาลที่จะเรียกพยานเอกสารอันเป็นสำนวนสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้ เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ไม่ใช่เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่เป็นบทลงโทษ ตามฐานความผิดข้างต้น จึงไม่ใช่เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีโดยตรง

อย่างไรก็ตาม กรณีตามคำร้องนี้ ศาลเรียกพยานเอกสารจากโจทก์ แม้เป็นการเรียกตามคำร้องขอของจำเลย ไม่ใช่เป็นการเรียกตามมาตรา ๑๗๕ ดังกล่าว เมื่อพนักงานอัยการไม่ส่งพยานเอกสารตามที่ศาลมีหมายให้ส่งตามคำร้องของจำเลย อาจถือได้ว่า การส่งพยานเอกสารตามมาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อาจมีผลต่อการพิจารณาคดีได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงถือว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประเด็นต่อไปที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า มาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม ให้สิทธิแก่ผู้เสียหายหรือจำเลยที่จะขอตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ส่วนมาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นบทบัญญัติให้อำนาจศาลที่จะเรียกสำนวนสอบสวนจากพนักงานอัยการเมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว มาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีเนื้อหาสาระที่ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม แต่อย่างใด ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ดังกล่าว จึงไม่อาจที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสาม ได้

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ